SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 190. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER, 6, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 6-го ЖОВТНЯ 1994. Ч. 190. РІК CI

У МАДРИДІ ЗАПЕВНЯЮТЬ УКРАЇНУ ЩОДО ДОПОМОГИ

Київ (Р. Р.). — Тут 1-го жовтня оприлюднено повідомлення з Мадриду заступника прем'єр-міністра України Ігоря Митюкова, який очолює українську делегацію на щорічному засіданні сесії Міжнародного валютного фонду (МВФ) і Світового банку, що проходить 4—6-го жовтня. До складу української делегації увійшли: міністер економіки України Роман Шпек, голова Національного Банку Віктор Ющенко, голова Фонду Державного Майна Юрій Єхануров, представники Міністерства Фінансів, Міністерства Закордонних Справ та керівники кількох комерційних банків.

І. Митюков повідомив кореспондента УНІАН, що „в Мадриді до України не просто прикуто увагу, вона без перебільшення є 'зіркою' цьогорічної ювілейної сесії". Митюков пояснює це тим, що Україна нарешті заявила про свою готовість до ринкових реформ спільно з міжнародними фінансовими організаціями. За його словами, „від України давно чекали цього кроку".

Член української делегації Ігор Шумило повідомив, що потреба України в зовнішньому фінансуванні на четвертий квартал 1994 року, згідно з підрахунками Міністерства Економіки, становить близько 1-го біл. дол. Ці гроші можуть бути використані на фінансову підтримку імпорту, потреби бюджету, соціяльні програми та структурні зміни за умови ліквідації боргів.

За прогнозами української сторони, ця сума — 965 міл. дол. — може складатися: з першої лінії системно-трансформаційного кредиту МВФ — 360 міл. дол.; від ЗСА — 200 міл. дол., виділених на технічну допомогу; додаткових 400 міл. дол., за якими Україна звернуться до „великої сімки" та Росії. Світовий банк також обіцяє в першому кварталі наступного року надати регабілітаційну позику в сумі 400 міл. дол. На 1995 рік Україна потребує 5.5. біл. дол. Отже тепер, за словами Митюкова, перед фінансовою системою України стоїть складне завдання: підготуватися до отримання цієї допомоги і раціонального використання її, що, на його думку, потребуватиме значних зусиль та координації дій Уряду і фінансово-кредитної системи.

Тим часом у Мадриді обговорюється можливість відкладення терміну сплати Україною боргів, які становлять 3 біл. дол. і йдеться про відкладення терміну виплат. Міністер економіки України Р. Шпек запевнив представників країн-донорів, що Україна обов'язково сплачуватиме борги, особливо за енергетику.

Віцепрезидент Світового банку Вільфред Тальвіц зауважив, що гальмування приватизації негативно впливає на хід реформ. Голова Фонду Державного Майна України Юрій Єхануров повідомив, що у Вашінгтоні 18-го жовтня плянується зустріч представників України і країн-донорів з приводу зовнішнього фінансування на четвертий квартал цього року. Наступна зустріч відбудеться на початку січня 1995 року.

Президент запропонував свій проєкт закону

Київ (УНІАР). — В суботу, 1-го жовтня, Президент України Леонід Кучма вніс до Верховної Ради України свої пропозиції щодо змін і доповнень до проєкту закону про місцеві ради.

Проєкт передбачає залишити за місцевими радами функції органів самоврядування, а головам рад та очолюваним ними виконавчим комітетам Президент України міг би делегувати за поданням Кабінету Міністрів уповноваження державної виконавчої влади.

У питаннях здійснення цих уповноважень голови рад і очолювані ними виконавчі комітети повинні бути підпорядковані Кабінетові Міністрів, підзвітні і підконтрольні Президентові України. Передбачається також право Президента уневажнювати розпорядження голів рад та виконавчих комітетів, якщо вони суперечать конституції та законам України.

Свої пропозиції Президент Л. Кучма узгодив з головами обласних, Київської та Севастопільської Міських Рад народних депутатів.

Президент Л. Кучма зацікавився українськими виданнями

Київ (Р. Р.). — Президент України Леонід Кучма у п'ятницю, 30-го вересня, зустрівся з редакторами українських газет і журналів.

У своїй промові Президент України зазначив, що число періодичних видань українською мовою зменшилося з 59.8 відс. у 1992 році до 27.4 відс. у 1994 році.

Учасники зустрічі звернули увагу Президента на неоднакове фінансування редакцій в умовах високих цін за папір, а також на той факт, що газети і журнали, видані в Росії, коштують набагато менше, ніж українські.

Під час аналізи динаміки тиражів періодичних видань в Україні помічено переорієнтацію з російських на українські, особливо в регіонах. Крім того, за словами Президента Л. Кучми, центральні державні установи є засновниками 3.8 відс. республіканських видань, а органи влади на місцях контролюють 30.6 відс. видань і є їх засновниками. Отже другою тенденцією розвитку засобів масової інформації, на думку Президента, є децентралізація української преси. Водночас число російськомовних видань зросло з 5.7 відс. у 1992 році до 12.7 відс. у 1994 році.

Президентові України запропонували створити міністерство інформації для регулювання праці засобів інформації. Л. Кучма доручив віцепрем'єр-міністрові Іванові Курасові протягом двох тижнів підготувати проєкт указу, спрямованого на врегулювання взаємин між державою та незалежною пресою.

ВЕЛИКА РАДА УПС

Іст Ганover, Н. Дж. — Тут в Ромада Готелі при дорозі ч. 10 у суботу, 8-го жовтня ц. р., о год. 8-ій вечора в рамках XII Зборів Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО) відбудеться Велика рада Уладу Пластового Сеніорату. Кожний курінь УПС має виделегувати свого представника, побажана участь сеніорів у пластових одностроях.

Б. ЄЛЬЦИН ВІДВІДАЄ УКРАЇНУ В ЛИСТОПАДІ

Київ. (Р. Р.). — Тут 28-го вересня у приміщенні російської амбасади в Україні відбулася пресова конференція представника адміністрації президента Росії з міжнародних справ Дмитра Рюрікова. Він розповів про зустрічі з представниками адміністрації Президента України, прем'єр-міністром України, віцепрем'єр-міністром з питань національної безпеки Євгеном Марчуком, заступником голови Верховної Ради Олександром Ткаченком та іншими офіційними особами, в тому числі з Міністерства Закордонних Справ України.

Як повідомив Д. Рюріков, приїзд президента Росії Боріса Єльцина в Україну відбудеться в першій половині листопада, але остаточно дата буде узгоджена 21-го жовтня на черговій зустрічі голів держав країн СНД у Москві.

За словами Д. Рюрікова, залишилися неузгодженими питання Чорноморської фльоти, пасивів і активів та українських боргів Росії. Він також зазначив, що „в окремих галузях відносини України з Росією мають істотніше значення, ніж із ЗСА, оскільки це визначається самим характером „зв'язків".

Коментуючи слова Б. Єльцина на 49-ій сесії Генеральної асамблеї ООН в Ню Йорку про сфери впливу Росії в країнах СНД, Д. Рюріков сказав, що Росія, на його думку, також входить до сфери впливу України. „Йдеться не про нав'язування своєї волі Росією, а про нормальну співпрацю в галузі безпеки, зовнішньої політики тощо", — пояснив представник російського президента. Він також сказав, що коли в основних питаннях сторони домовляться, то президенти двох країн підпишуть основний політичний договір і, крім того, розв'яжуть головні проблеми між Україною і Росією.

„З УКРАЇНОЮ МУСИМО ВСПІВПРАЦЮВАТИ", — Л. ВАЛЕНСА

Торонто (СКУ). — В днях 10-го і 11-го вересня Торонто відвідав президент Польщі Лєх Валенса. На летовищі вітали президента та його дружину Дануту представники уряду Канади та численна польська громада. В суботу, 10-го вересня, у вщерть виповненій залі Роял Йорк Готель, Конгрес Польонії Канади влаштував у честь президента величавий бенкет.

Поміж численними представниками федерального, провінційного та міського урядів запрошені були теж інж. Ярослав Соколик, генеральний секретар СКУ, Марія Шкамбара, голова КУК Торонто, інж. Богдан Максимець, голова ПРО КУК ,та колишній голова ПРО КУК д-р Петро Глібович.

В неділю перед обідом генеральний консул Польщі в Торонто Войцєх Тицінський влаштував зустріч президента з невеликим гуртом провідних діячів Польонії з Канади і ЗСА.

На зустріч був запрошений інж. Я. Соколик. В короткій розмові з президентом Валенсою інж. Я. Соколик подякував йому за те, що уряд Польщі перший визнав Україну як незалежну державу. Президент цікавився життям української громади в Канаді, був добре поінформований про співпрацю українців з Польським Конгресом та підкреслив необхідність співпраці України з Польщею: „Мусимо взаємно собі помагати, щоб наші народи жили свобідно та щасливо". На закінчення президент Л. Валенса повторив відому йому фразу — „Не буде польської держави, коли не буде сильної України, і навпаки, не буде незалежної України, коли не буде сильної Польщі".

В. Шмарова затверджено міністром оборони

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 4-го жовтня, на ранньому засіданні Президії Верховної Ради України, де був присутній також Президент України Леонід Кучма, розглядалася кандидатура Валерія Шмарова на пост міністра оборони України. Його представив голова постійної комісії з питань оборони Володимир Мухін, повідомив, що 18 із 20 парляментарних постійних комісій затвердили кандидатуру В. Шмарова.

В. Шмаров у своєму виступі зазначив, що Збройні Сили України повинні дорівнювати 0.7 відс. від числа населення, а видатки на армію мають становити 4.5 відс. від державного бюджету. Як міністер оборони, В. Шмаров пообіцяв дбати не про кількісний розвиток Збройних Сил України, а про якісний і, в першу чергу, має намір розв'язати економічні проблеми.

Того ж дня на сесії Верховної Ради депутати таємним голосуванням затвердили кандидатуру В. Шмарова на становищі міністра оборони України. За нього проголосували 226 народних депутатів України, „проти" — 52, ще 14 депутатів стримались від голосування.

Відповідаючи на запитання про ставлення до заміни символіки Збройних Сил України, В. Шмаров висловився за „розумний симбіоз", який відображатиме як минуле України, так і її історію після 1918 року.

Кандидатуру В. Шмарова не підтримали у комісії з питань культури і духовости та в комісії з питань боротьби з організованою злочинністю.

Бурхливі дебати виникли на сесії Верховної Ради під час обговорення закону про межу малозабезпечености. Це питання постало дуже гостро, у зв'язку з різним підвищенням цін на хліб, цукор та інші продукти. Закон про межу малозабезпеченості ухвалено на вечірньому засіданні сесії, а Кабінетові Міністрів доручено підготувати всі необхідні документи, що витікають з цього закону. Наступна сесія відбудеться 11-го жовтня.

ЗУСТРІЧ З ЧЛЕНАМИ ПРЕЗИДІЇ СКУ

Ню Йорк. — Тут у суботу, 8-го жовтня, в Домі Визвольного Фронту 136 Друга аве., о год. 5-ій по полудні відбудеться зустріч громадянства з членами Президії Світового Конгресу Українців. Зустріч влаштовують управи Українського Конгресового Комітету Америки та Української -Американської Координаційної Ради.

Українська делегація відвідує ЗСА і Канаду

Київ (Р. Р.). — Тут в понеділок, 3-го жовтня, у Міністерстві Закордонних Справ України повідомили, що до ЗСА і Канади вилетіла українська делегація, очолювана заступником міністра закордонних справ України Борисом Тарасюком. Відвідини ЗСА і Канади триватимуть до 9-го жовтня. Основна мета — підготова до відвідин цих країн Президентом України Леонідом Кучмою.

Згідно з повідомленням Пресового центру Міністерства Зовнішніх Економічних Зв'язків України, 3-го жовтня українська делегація закінчила переговори з делегацією Департаменту торгівлі ЗСА щодо врегулювання торговельного конфлікту, який виник в результаті застосування Америкою антидампінгових заходів до українського імпорту. Відтепер встановлено імпортові та цінові обмеження для українських експортерів на ринок ЗСА. Ця угода дозволила українським виробникам залишатися на ринку і продавати власну продукцію. Вільний доступ українських виробників на ринок ЗСА залежатиме від процесу приватизації, тобто, коли 51 відсоток власности не належатиме до державного сектора.

В Україні зросли ціни на хліб

Київ (УНІАР). — Тут з 1-го жовтня ціни на хліб зросли на 50 відсотків. Таке рішення ухвалено міською владою на доручення Кабінету Міністрів України. Кабінет Міністрів вважає, що до 1-го листопада роздрібні ціни на хліб мають встановитися економічно обґрунтовані, тобто, виходячи із цін на зерно. До кінця року хліб має подорожчати в 3—4 рази

Ціна за 1 кілограм пшеничного хліба зросла із 2.700 карбованців до 4.000. А від січня 1995 року, на вимогу МВФ, український Уряд зобов'язався цілком відпустити ціни на хліб, і тоді він коштуватиме 12—14,000.

Президент України Леонід Кучма 1-го жовтня підписав указ про надання одноразової грошової допомоги малозабезпеченим, непрацездатним, самітнім громадянам, середньомісячний прибуток яких становить до 404,000 карбованців.

Призначений на 4-го жовтня виступ Л. Кучми в українському парляменті знову відкладено, покищо на тиждень. Про це повідомив керівник Пресової служби Президента Михайло Дорошенко. Минулого разу виступ було перенесено під приводом необхідности зустрічі з представниками Міжнародного валютного фонду, а тепер оголошено, що з дня на день очікується підписання меморандуму з МВФ про взаєморозуміння. Як уже інформовано, відкладено на першу половину листопада також приїзд в Україну російського президента Боріса Єльцина.

ЗУСТРІЧ З ДЕПУТАТОМ ВРУ

Філядельфія. — Заходами Дирекції Філії УКУ, тут у неділю, 9-го жовтня, о год. 5:30 по полудні відбудеться зустріч з депутатом Верховної Ради України генералом Володимиром Мулявою, який виступить з доповідю на тему „Найновіші події в Україні та перспективи на майбутнє". Імпреза відбудеться у приміщенні УКУ, 7911 Вайтвуд ровд, Елкінс, Парк, Па.

Харків'янка здобула друге місце в контесті краси

Київ (Р. Р.). — Тут 4-го жовтня газета „Київські Відомості" повідомила, що у Стамбулі, Туреччина, 1-го жовтня закінчився контест краси „Міс Европа-94", у якому взяла участь українська дівчина з Харкова Наталя Швачій і здобула друге місце.

Наталя 8-го жовтня прийматиме і оцінюватиме учасниць конкурсу „Міс Київ-94" у нічному клюбі „Ню Йорк", в Києві.

У СВІТІ

У СТОЛИЦІ ГАЇТІ Порт-о Пренс американські вояки 10-ої Гірської дивізії зайняли головну квартиру парамілітарної організації Фраф, які зброєю та дальшим насильством намагалися ширити терор в країні. З підтримкою кількох танків у запліччі американські вояки поарештували членів згаданої організації включно із гаїтськими поліціянтами, відібравши від них цілий ряд автоматичної зброї, крісів типу М-1, скорострілів Узі та револьверів.

ВБИВСТВО СІМЛІТНЬОГО американського хлопчини в Італії під час невдалого нападу грабіжників на авто його батьків сильно потрясло совістю країни та цілого італійського народу, зокрема, коли батьки вирішили органи вбитого хлопчини передати для перещеплення потребуючим дітям Італії. Ця трагічна подія трапилася минулого четверга, 29-го вересня, на дорозі між Салєрно і Реґіо Калябрія, коли замасковані грабіжники почали стріляти в авто, в якому знаходилась американська родина з Бодіґа Бей, у Каліфорнії, батьки Маргарет і Реджіналд Ґрін та їхні діти — чотирирічна Еленор і семирічний Ніколас.

МАЙЖЕ ПІВ СТОЛІТТЯ минає від закінчення Другої світової війни, тільки ж часу минуло від примусової мовчанки керівників Державного музею у Санкт Петербурзі „Герміtaж" про заховані ними мистецькі скарби. Виявляється, що в музею були заховані та замовчувані пограбовані в Німеччині мистецькі твори з приватних колекцій, зокрема твори французьких імпресіоністів і пост-імпресіоністів. Збірка нараховує понад 70 картин таких мистців як: Деґа, Сезан, Доміє, Тулюз-Льотрек, Моне, Піссарро, Ренуа і ван Го. Збірку заплянововано показати у березні наступного року в „Ермітажі".

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Організації Об'єднаних Націй заявили, що летовище у Сараєві — головна лінія постачання конечностей для життя жителів міста, вже закрите 11 днів. Боснійські серби відмовляються гарантувати безпеку, хіба що ООН визнає, що летовище є власністю сербів. Це створює нові і несподівані клопоти для ООН в обличчі й без того існуючих невирішених проблем.

РОЗПАДАЄТЬСЯ ВІЙСЬКОВА СТРУКТУРА ГАЇТІ

Порт-о-Пренс, Гаїті. — У вівторок, 4-го жовтня, колишній шеф поліції столичної округи полковник Мішель Франсуа, якого його співвітчизняники обвинувачують у найжахливіших злочинах впродовж останніх трьох років, залишив Гаїті та переїхав до Домініканської Республіки.

З його виїздом політичні аналітики уважають, що сила парамілітарних організацій в Гаїті втрачає будь-яку владу, силу чи значіння. Крім того провідник парляментарної фракції в Гаїті, яка підтримувала військову диктатуру, Емануель (Тото) Константа, публічно заявив, що він та його прибічники з групи Фраф складають зброю та не виступатимуть проти повернення до влади демократично обраного президента о. Жана-Бертрана Арістіда. Він уважає, що це є єдиний спосіб, щоб привернути мир і спокій в Гаїті, бо продовжувати жорстокість супроти власного народу немає жодного сенсу.

Всі ці акції та заяви прийшли кілька годин після того, як американські вояки 10-ої гірської дивізії роззброїли членів Фраф у їхній головній квартирі в Порт-о-Прінс та інших місцевостях, ліквідуючи їхні арсенали автоматичної і іншої зброї та арештуючи багатьох з них включно з уніформованими поліціянтами.

Білий Дім з радістю прийняв вістку про виїзд поза кордон Гаїті полковника М. Франсуа та висловив надію, що може два інші керівники військової влади, яка рядила в Гаїті терором останніх три роки, зроблять це саме в короткому часі, маючи на думці генерала Рауля Седраса, головнокомандуючого збройними силами Гаїті, та генерала Філіппе Біамбі, шефа штабу збройних сил.

БЕНЕФІС У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Місцева Окружна Управа СУА влаштовує бенефіс на Український Музей в Ню Йорку, який відбудеться у неділю, 16-го жовтня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Початок о год. 4-ій по полудні.

В. Гриньов обіцяє серйозні зміни

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 29-го вересня, радник президента України з питань регіональної політики Володимир Гриньов виступив на пресовій конференції й повідомив, що теперішній Президент дістав у спадок жахливу ситуацію в урядових установах. Якщо не вжити негайних заходів, вважає Гриньов, то Україні загрожуватиме „розбігання регіонів". Щоб цього уникнути, Гриньов пропонує негайно ухвалити ряд найважливіших законів („малу конституцію") для врегулювання відносин в урядових структурах і чіткого визначення виконавчої і законодавчої влад.

За словами В. Гриньова, він запропонував Президентові України Леонідові Кучмі проєкт законів про владу, економічні відносини в суспільстві та про права людини. В Україні, на думку Гриньова, спостерігається посилення впливу регіонів на політику й економіку держави. Гриньов сказав, що він є прихильником федеративно-земельного устрою України, але рухаючись в цьому напрямку, „треба діяти в рамках законів, поступово передаючи регіонам владу".

Щодо створюваної ним партії на базі Об'єднання „Нова Україна" і Міжрегіонального Бльоку Реформ, Гриньов сказа, що нова партія сприятиме економічним перетворенням в Україні та буде опорою Президента при здійсненні економічних реформ, допомагатиме „зв'язати політично" регіональні стуктури заради цілей всеукраїнського маштабу. „Я прийшов до урядових структур заради серйозних змін. Сподіваюсь, що за діяльности нинішнього Президента їх можна буде здійснити", — сказав радник Президента України.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 3-ГО ЖОВТНЯ, секретар Департаменту сільського господарства Майк Еспі зрезигнував зі свого становища. До цього кроку привели його найновіші факти, що виникли у процесі перевірки його неетичної поведінки у використанні своєї посади для особистих користей. Серед оскаржень найбільш підкреслювалося його приймання дарунків у формі дарових квитків, транспортації чи перебування в готелях від фірм, які в той чи інший спосіб мали до діла з Департаментом сільського господарства. Одначе безпосереднім впливом на його резиґнацію було виявлення, що фірма Тайсон Фудс приятельці М. Еспі Патриції Демпсі дала студійну стипендію в сумі 1.200 дол.

ПОВЕРНУВШИСЬ З ЛІТНІХ вакацій, Верховний суд ЗСА минулого понеділка, 3-го жовтня, на початку свого 1994—95 сезону відкинув понад 1,600 нових справ поданих для їхнього остаточного рішення. Така відмова Верховного суду переглянути дану справу означає, що на думку Верховного суду справа була закінчена в нижчій інстанції. Серед тих восьми справ, які Верховний суд ЗСА вирішив розглянути, є справа права засуджених на смерть злочинців вносити відклики до нового розгляду, якщо найдено нові докази.

АМБАСАДОР ЗСА в Україні Вілліям Міллер і директор американської Агенції міжнародного розвитку Теренс Мікмен підписали спільний договір з посадником Одеси Едуардом Гурвіцом про співпрацю між Урядом ЗСА та Одесою. Програма співробітництва розрахована на два роки і є по суті програмою з питань передачі в приватне користування земель, розвитку приватизаційних процесів у житловому господарстві та вдосконаленню структури фінансових механізмів міської влади.

ПРЕЗИДЕНТ БІЛЛ КЛІНТОН зніс давню заборону про офіційне спілкування Уряду ЗСА із Шінн Фейн — політичним крилом Ірляндської республіканської армії (ІРА), стверджуючи, що коли терористична організація, яка [illegible] мирним шляхом [illegible] свою [illegible], на це заслуговує.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.

Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Амнестія в Гаїті — для кого?

У минулому тижні зібрався на надзвичайну сесію парлямент Гаїті після трьох років відсутности, бо генерал Рауль Седрас правив по-диктаторськи і деякі члени того парляменту рятувалися втечею за кордон і тепер вернулися. Предметом нарад була амнестія для названого диктатора і його прибічників: це, буцім то, була одна з передумов Седраса у переговорах, що їх вів з ним колишній президент Джиммі Картер. Американські вояки оточили кордоном будинок парляменту у столиці Гаїті Порт-о-Пренс. Однак покищо ті наради не довели до ніякого рішення, бо невирішеними були основні проблеми: кого має охоплювати амнестія і за які провини? Серед гаїтських законодавців нама мабуть ні одного, який радий би проголосити амнестію для самого Седраса та, може, ще когось з тамтешніх генералів, найбільше причетних до жорстоких переслідувань, які характеризували режим Седраса. За три роки його урядування згинули там кілька тисяч невинних осіб. Прихильники схвалення амнестії хочуть омежити її тільки до політичних провин, а не до злочинів вбивства, насильства та фізичних знущань. Тексту угоди, що його підписали Дж. Картер і Р. Седрас, не проголошено і не відомо, чи там докладно визначено, яка це має бути амнестія, для кого і за що.

Перебуваючи у Вашінгтоні та вирішуючи ситуацію в Гаїті за критеріями замирення, спокою і братолюбія, легко говорити про амнестію, про поставлення хрестика на минулому і до розбудови демократії у тій схаотизованій країні спільними силами — прихильниками Р. Седраса і Жана Бертрана Арістіда. Але ситуація у Гаїті цілком інша, як у З'єднаних Стейтах, там до нинішнього дня покутує ще психіка чорних невільників, спроваджуваних з Африки, і там поруч із захопленням радістю, що вернеться Арістід і що вже тепер можна голосно говорити про речі, за які ще так недавно можна було гірко заплатити, існує злоба і ненависть до виконавців безглуздого жорстокого режиму. Ось недавно в столиці Гаїті були знову вбиті і ранені. Американське військо та військова поліція стали знову безсильними свідками тієї дурійки. Тому, беручи до уваги тамтешню ситуатію, Пентагон рішив відтягнути 1,800 морських пехотинців і замінити їх військовими поліціянтами, бо гаїтські не можуть втримати порядку. Телевізійні коментатори раз-у-раз жаліють американських військовиків, висланих туди, бо вони, мовляв, опиняються „посередині" між двома тамошніми ворожими таборами.

Згідно з домовленням Картера і Седраса, 15-го жовтня має вернутися до Гаїті прогнаний відтіль три роки тому президент Арістід. Можливо, що президент Билл Клінтон уявляє собі, що тоді в цілому Гаїті будуть бити радісно дзвони і визволений від диктатури нарід танцюватиме на вулицях. Тверезіші і реальніші знавці тамошніх відносин заповідають, що поворот Арістіда дасть наче автоматично поштовх до вибуху громадянської війни. Рахуючися з тією можливістю, команданти висланого туди американського війська намагаються роззброїти тамошнє цивільне населення. Вони навіть платять долярами за добровільно віддану зброю. Але чуємо, що та акція не має успіху: приносять пістолі, але ховають скорострілі і автомати. Це трішки пригадує ситуацію в Україні під кінець Першої світової війни, на так званому південнозахідньому фронті. Українізація тамошніх полків охопила, як чванилися делегати трьох військових з'їздів, скликані Українською Центральною Радою, три мільйони вояків, але „українізовані" вояки не включалися у новотворену Дієву Армію УНР, тільки забирали рушниці, кріси й скорострілі та мандрували у свояси. А під Крути можна було вислати тільки Студентський курінь і дві чоти Юнацької школи.

Прикро, що ситуація в Гаїті спонукає до спогадів ситуації в Україні тому близько 75 літ. Історія не повторяється, але має паралелі.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Руденко

ЦЕЙ ДОВГИЙ МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ

II

Саме на обговоренні цієї державної проблеми Верховна Рада й показала, скільки в її складі людей, для яких інтереси України не лише не дорогі, а глибоко ворожі. Комуністи на чолі з Петром Симоненком, московські лобісти на чолі з Русланом Боделаном підняли свої напрочуд злагоджені загони депутатів-маріонеток, аби завалити будівництво терміналу. То була справжня битва патріотів України за незалежність — і, на лихо нашому народові, вона програна. Так сьогодні виглядає склад нашого парляменту: антиукраїнське рішення в ньому провести легше, ніж спрямоване на розвиток української незалежности.

Тим часом глава президентської адміністрації Д. Табачник запевняє, що немає причин бентежитися з приводу закону про російську мову як офіційну мову України — проєкт цього закону буде вивчено в комісіях Верховної Ради, він пройде всі законодавчі процедури, отже ніяких порушень демократичних норм не передбачається. Все буде зроблено цілком законно й демократично. Треба додати: так само „законно" й „демократично", як в справі Одеського тепміналу.

Тим часом все більше й більше з'являється протестів проти намірів зробити російську мову офіційною мовою України. Ось, наприклад, звертаються з відкритим листом до Президента співробітники Українського науково-дослідного інституту нафтоперобки (43 підписи) — вони стверджують: загрожує не українізація, а русифікація. Цей рух зростає вшир і в глибину — отож я не вірю, що Президентові не вистачить глузду зупинити законодавчу ініціятиву антиукраїнського характеру. Зате мовчазна підтримка шовіністичних елементів триватиме. Уже сьогодні мало хто з міністрів послуговується державною мовою — вони дружньо зрозуміли, що значно корисніше для кар'єри послуговуватися офіційною мовою сусідньої держави.

А проте не варто думати, що вже все з'ясувалося стосовно новообраного Президента й Уряду — вони, мовляв, тільки про те й думають, як запродати Україну в новітнє рабство. Незаперечним є лише те, що Л. Кучма хотів догодити силам, які привели його до влади — силам промосковської орієнтації. Хотів — та чи догодив? Коли вони занадто багато вимагають, Кучма рішуче відхиляє їхні домагання. З особливою виразністю це виявилося на кримському питанні. Читачі „Свободи" достатньо поінформовані про те, що діється в Криму і яке становище займають Президент і Верховна Рада. Тут вони, не зважаючи на дещо надмірну обережність, стоять на державницькому ґрунті — жоден клаптик української землі не може бути відірваний від соборної України. Через те Л. Кучма вже втратив симпатії кримських сепаратистів, хоч йому напевно цього й не хотілося.

Як видно з численних висловлювань московської преси, ним не задоволені й у Росії: Кучма не зробив головного — не повів Україну в економічний союз на правах повного членства, вона лишилася асоційованим членом. Разом з тим командування Збройних Сил України відмовляється брати участь у спільній охороні кордонів СНД — Україна охоронятиме лише свої кордони.

Значно яснішим стане становище нашого Уряду після підписання договору з Москвою про дружбу й партнерство — договору, праця над яким наближається до завершення. „Вечірній Київ" оприлюднив проєкт цього договору. Там ясно показані й прокоментовані становища української та московської делеґацій — вони інколи непримиренно протилежні. Покищо рано судити, як виглядатиме договір в його остаточному варіянті, проте виступ Козирєва на цю тему мені видався обнадійливим. Найголовніших моментів для суперечностей є два: а) чітке й недвозначне визнання недоторканости кордонів України; б) відхилення домагань Росії щодо подвійного громадянства, принаймні зведення цього явища до нечисленних випадків, зумовлених персональними ухвалами. Треба сказати, що заява письменників України з приводу проєкту договору не була марною — вона відограла ролю попередження, що громадськість не байдужа до цієї державної справи, вона пильнує і не пробачить невиправданих поступок.

Хоч я й критикую Л. Кучму, а проте мої надії сьогодні прив'язані саме до нього. Україна терпіла русифікацію понад три століття — отже, гадаю, іще кілька років витримає, не загине. Але ж кілька років економічного та адміністративного хаосу здатні її доконати. Покладати надії на Верховну Раду, мабуть, не реалістично. Було схоже на те, що довибори, які привели в парлямент 60 нових депутатів, змінили баланс сил на користь українських патріотів. Може й справді так (комуністів із нововобраних менше десятка), але це покищо, як бачимо, не вплинуло на хід обговорення долі Одеського терміналу. Можливо, нові депутати покищо не зорієнтувалися — цілком можливо. Надійною є сама тенденція виборів: електорат помітно поправішав. Дообрати треба іще близько шести десятків нових депутатів, лише тоді парлямент буде зформований повністю. Та все це виглядає доволі ненадійно — тільки Президент покищо є величиною сталою.

Я вірю, що при всіх своїх помилках Л. Кучма бажає добра Україні. Коли людині випадає зазирнути в обличчя історії зблизька, по-хатньому, їй не байдуже, яку вона, історія, залишить пам'ять про неї. Це, звичайно, далеко не байдуже й Л. Кучмі. Президент відчуває значно більше відповідальности за долю України, ніж парлямент — більше бодай тому, що тут відповідальність лягає лише на одну голову, а в парляменті на кілька сотень голів. Колективна відповідальність (так само, як і колективне

(Закінчення на стор. 3)

Петро Часто

СОЛОДКА ОТРУТА ЛІВИЗНИ

II

Не бувають соціялісти ні старими, ні новими. Вони завжди однакові, завжди вірні собі. Колишні, залежні від Москви, більшовики знали так само добре, як і сьогоднішні „незалежні" морозівці і симоненківці, що пересічний український селянин, не перетруджуючись, вигодує пристійну свинку за рік, а то й дві, якщо йому дрібочку посприяти, і тоді омріяна ковбаса легко докотиться зі села до міста. Де там! Вона їм потрібна, коли її нема — як засіб революційної пропаганди. При гадці ж про одноосібну селянську ініціятиву їхні чола відразу похмурніють і вони, згідно з „чистим марксизмом-ленінізмом", пояснюють, що не всі ж, бач, селяни свідомі, багато з них годуватимуть ту свинку з „нечесними" намірами, щоб нажитися на інших, хто свинки не має. Ні, вже краще нехай її не має, щоб не розпалювати „клясової боротьби". А скільки треба буде ковбаси, голова колгоспу привезе в багажнику.

Це здається пародією, але саме такою є дійсність, і саме тому нова Верховна Рада, ще в більшій мірі соціялістична, ніж попередня, припинила приватизацію землі.

Парадоксом є інше: що ці три роки все падало, одні лише соціялісти вивищувалися в очах зневіреного народу. Вони завжди знають, коли прийти і запропонувати „порятунок". Під прапором боротьби зі занепадом і хаосом повернуть жорстке централізоване плянування, під загальні оплески стримають інфляцію, запровадивши державне регулювання цін. І все буде дуже правильно, дуже послідовно: коли нема вільного виробництва і вільного ринку збуту товарів, то й вільного ціноутворення бути не може. А далі, щоб „соціяльно захистити" робітників — їх таки справді треба захищати, тільки не лівих це парафія! — на кошт державного бюджету підтримуватимуть нерентабельні, паразитні підприємства.

Однак ситуація має й комічний аспект: всі троє — Президент, прем'єр і голова парляменту щось мусять, з огляду на Захід і на перспективу кредитів, говорити на користь ринку. При цьому делікатно, натяками і недомовками, всі троє дають зрозуміти, нібито знають дорогу до якогось „кращого", менш жорстокого, менш капіталістичного ринку. І загал готовий повірити їм.

Як же знову можна вірити без ніяких доказів? Виявляється, докази непотрібні, коли ми дуже хочемо вірити. От підіть на будь-які збори, не конче політичні, а хоч би, наприклад, на збори охочих до пива, і зверніться до залі: „Хто за те, щоб усім налляли порівну?" Якщо не всі, то майже всі зголосяться за рівність. Кожен подумає: це принаймні краще, ніж мені мають налляти менше. Зіпсована комунізмом маса, в якої почуття не узгоджені з розумом, так само спільно проголосує за соціяльну рівність. І не буде питати, хто прийде й забезпечить їм ту рівність. Масі все одно — чи то буде Лікурґ, чи Ленін, чи Мао, чи Фідель, чи хоч би О. Мороз з П. Симоненком. А ті прийдуть і „від імені народу", а великою мірою й руками народу, в єдино можливий спосіб здійснять ідеал рівности — з почуттям святого обов'язку знищать все, що піднімається над пересічністю.

Російський міністер Пьотр Столипін на початку цього століття заініціював аґрарну реформу, метою якої було звільнити енергійного, винахідливого, мудрого селянина з-під зрівняйлівки традиційної російської „общини". Йому це не вдалося — темна російська маса воліла бути рівною у злиднях і всі совєтські енциклопедії трактують шляхетні столипінські зусилля в дусі „клясової боротьби" — як „акції, спрямовані на зміцнення куркульства, соціяльної підпори царизму на селі".

А ще за століття до П. Столипіна це саме діялося в Англії, де сквайри, надаючи можливість ініціятивній селянській верхівці здійснювати свій творчий потенціял, відгороджували ділянки землі і віддавали її, за вищу оплату, в індивідуальну оренду. Тим часом внутрішній ворог — заздрість — не дрімав: успіхи одних спричинили обурення інших. Англія ще до Росії пережила і революцію, і громадянську війну, і псевдоідеалістичне безглуздя „соціялістичних теорій". Треба тільки подивуватися внутрішній силі західніх спільнот, тієї ж британської, які врешті-решт зрозуміли цю драматичну, але й рятів-ну суперечність будь-якого соціюму: матеріяльний успіх власників в економічно вільному суспільстві у більшій мірі служить загалові, ніж насильна рівність і неминуче пов'язані з нею злидні.

(Продовження буде)

Ярослав Стех

30 років від спалення найбільшої бібліотеки в Києві

II

Треба бути на низькому ступені розумового та духового розвитку, щоб не спостерегти повного поневолення рідного народу в імперії, до якої тягнуться деякі псевдополітики сучасної України. Всі три голоди в Україні були справою рук Москви, яка намагалася фізично знищити наш народ у 1921, 1932 і 1947 році. Було б помилкою думати, що всякі злочини і голодомори на Україні — справа рук одного Сталіна, як це тепер настирливо пропагують вислужники Росії. Кожна поважаюча себе людина нехай перегляне всю історію жаху, найбільші злочини Росії, тоді зрозуміє, хто є хто і для кого служить.

Вистачить лише призадуматися, що Росія вчинила з нашими українськими церквами обох віровизнань, як жорстоко покарала провідних діячів правозахисного національного руху і підпільного збройного спротиву.

Україна мала найбільшу пропорцію духово розвинутих людей та інтелектуальних культурних діячів. Запитайте, де вони тепер, погляньте на їхні життєписи і причини смерти. Дехто може сказати — годі в усьому обвинувачувати цілий народ російський за всі негаразди. Я не виступаю проти народу, я виступаю проти тих, які цей злочин внесли в Україну. Серед росіян є чимало чесних людей, але я прочитав з повидом і повним признанням лише статтю „Влесова книга", авторкою якої є росіянка Емілія Ільїна. Може є й інші, але ми не бачимо їх і не чуємо, щоб вони визнали свій злочин проти українського народу перед світом. Якщо б було таких більше як Емілія Ільїна, вже давно б засудили Верховну Раду Росії попереднього скликання, яка прийняла протизаконне рішення у справі Криму. Вони б визнали явно злочинців і домагалися б їх судити, вони б відкинули свою пихату зверхність до всіх інших народів. В народі кажуть: „Хто прикриває злочин — сам злочинець". Ми є свідками, як сьогодні вибілюється Комуністична партія, як намагаються промовчувати всю вину народовбивства, як створюється штучні бар'єри економічних криз, якими хочеться втягнути народ у нове ярмо спільного „котьолка". Постає лише питання, чому не „пересвітити" підозрілих у злочинах працівників СБ України, які без верифікації прийняли нову назву, чому не „пересвітити" всіх тих підозрілих емеритів і зняти їм „заслужені" медалі і нехай відповідять перед народним судом України за свої провини. Морально звихнена людина, доки її законно не спам'ятати, залишатиметься зі своїм звіринним інстинктом до того часу, аж схаменеться на лаві підсудних. Згадую свідомо про ці справи, бо тепер Товариство Прихильників Руху в Торонто працює мозольно над проєктом „Відродження". Відкривши бібліотеку в Луганському, сьогодні ще з більшою енергією працює над тим, щоб відкрити бібліотеку в Донецькому, добре розуміючи, що комуністичний режим знищив найкращі скарби української культурної спадщини. За ці злочини, як нам відомо, по сьогоднішній день нікого з злочинців не притягнуто до судової відповідальности, а час не чекає і такі акти оскарження повинні розглянути суди вільної України.

Нехай у противагу послужить факт, якими критеріями послуговувалися комуністичні уряди своєю „правозаконністю" щодо своїх ідеологічних противників. Годі навіть назвати ідеологічним противником студента Київського університету ім. Т. Шевченка, який в 1964 році, закінчивши навчання, повернувся в Польщу. Молодий тоді мгр Степан Павлище перебував в Києві під час підступно-злочинної пожежі бібліотеки, вдихнув у свої легені дим з горіючих книжок і в серці зродилася постанова цю подію передати в світ, її опрацювати, щоб злочинні органи не затьмарили істинної правди. Мгр С. Павлище опрацював глибокоаналітичну статтю про це страхіття п.з. „Українці! Чи знаєте, що вам спалено? Вам спалено частину розуму і душі". Ця стаття дісталася за кордон і була надрукована в журналі „Сучасність". Однак каральні органи відшукали автора мгра С. Павлище та пана Горака з Ельбльонґу, який статтю лише переписав на машинці, і в Ґданську відбулася судова розправа, на якій автор статті дістав п'ять років тяжкої тюрми, а п. Горак — три роки ув'язнення. Під час допитів каральні органи за вказівкою КҐБ знущалися над арештованими. В результаті тих знущань і тяжкої тюрми в обох ув'язнених поважно надірвалося здоров'я. Так склалося, що мгр С. Павлище, відомий в Польщі в українському середовищі як письменник, визначний юрист, 24 вересня 1993 року, на 52 році життя, помер. Три роки скоріше помер пан Горак.

Нехай ця стаття буде вінком на їхні далекі могили, за їхню патріотично українську поставу і ганьбою для всіх тих безпосередніх і посередніх злочинців, які причетні до вандалізму української культури.

Володимир Жила

ДОРЕВОЛЮЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ С. ПЕТЛЮРИ

„Він — з когорти вождів" (кращі конкурсні праці про дореволюційну діяльність Симона Петлюри). Видавництво художньої літератури „Дніпро", Київ, 1994, стор. 150.

I

Книжку „Він — з когорти вождів" склали кращі праці молодих українських авторів: Тарас Пустовіт, „Симон Петлюра (Полтавський період)", Наталя Сидоренко, „Сповідування національного „я" (Публікації Симона Петлюри у партійному тижневику „Слово" 1907-1909 рр.)", Олександер Чекмишев, „Під дамокловим мечем розбрату (Симон Петлюра. Міти і мітотворчість)", Андрій Ткачук, „Симон Петлюра (Політична і культурна діяльність до 1917 року)".

У книжці розміщено також „Вступне слово" Василя Михальчука, директора Української бібліотеки імені Симона Петлюри в Парижі і „Початки нової петлюріяни" проф. Дмитра Степовика, заступника голови представництва Української бібліотеки імені Симона Петлюри в Україні.

Згадані чотири есеї — це вислід літературного конкурсу на кращі праці про дореволюційну діяльність Симона Петлюри, досі дуже слабо досліджену в науці. Конкурс проголошено у січні 1992 року, а вже під час святкування 75-річчя Четвертого Універсалу, 22 січня 1993 року, вручено переможцям літературні премії.

Дитячі й юнацькі роки С. Петлюри, пише Тарас Пустовіт, були трудні й наскрізь складні. Батьки Симона походили з козацького роду. У їхній сім'ї було 12 дітей. Жили вони дружньо, дотримуючись українських традицій. Усі в сім'ї шанували працелюбство, порядність, гідність, любили українські пісні, підтримували релігійні обряди і свята.

Симон рано доростав і біля батька, що був візником, проходив перші життєві кляси. Від батька він успадкував твердість у своїх діях, а від матері — лагідність і поетичність душі. Коли Симону йшов 13 рік, він проти волі батька утік до школи і за два роки закінчив її першим учнем. А коли виповнилося йому 15 років, він поступив до Полтавського духовного училища (духовної бурси). Тут вперше з'явилися у Симона глибокі національні почуття та навіть прояви патріотизму.

У семінарії мало хто з викладачів міг цікавити учнів своєю наукою. Як правило, вчителі домагалися лише одного, щоб учні знали свій підручник. У всіх клясах семінарії діяли гуртки учнів, які працювали на самоосвіту та тягнули за собою товаришів. Семінаристи мали навіть свій нелегальний журнал „Розсвіт" національного напрямку. А молодий Петлюра гуртував навколо себе однодумців, влаштовував „таємні" вечори, проявляючи вже тоді здібності майбутнього національного провідника з неабияким організаторським хистом.

Перебуваючи в семінарії, С. Петлюра співав у хорі, грав на скрипці і брався за диригентуру. На початку січня 1901 року гостював у Полтаві композитор Микола Лисенко. Таємний семінарський гурток, користуючись нагодою, запросив Лисенка прослухати спів його забороненої кантати „Б'ють пороги"; хором диригував С. Петлюра. Композитор прийняв запрошення і прийшов до будинку семінарії. Але тут же з'явився ректор, ретельний русифікатор, який у брутальний спосіб накинувся на Миколу Лисенка, дорікаючи йому „Мазепинську інтригу". Проти ректора виступив С. Петлюра, заявивши, що композитор їх почесний гість і вони не дозволять його ображати. За те ректорат покарав Петлюру вовчим білетом, викинувши з семінарії.

Автор дуже цікаво зображає ролю, яку зіграла Полтава в українському духовому житті того часу. Її джерела живили Петлюру впродовж усього життя. У них була закладена вища історична справедливість і закономірність. З руїн полтавського „згарища", пише автор, відродився „оборонний інстинкт нації, як образно називали Симона Петлюру, а ім'я його стало знаменом для українців у боротьбі за свою національну державу.

Автор Т. Пустовіт зумів відшукати цілий ряд досі невідомих архівних матеріялів про Симона Петлюру та його оточення, які раніше не публікувалися, і заповнив прогалини, що мали місце в багатьох публікаціях та дослідженнях про Симона Петлюру. Праця Пустовіта чисто історична. У ній автор — досвідчений архівіст і історик усе будує на реальній дійсності.

Три дальші праці є більш специфічного характеру, в них публіцистика наближається як до науки, так і до мистецької літератури й тому в них багато своєрідного й цікавого.

Тижневик „Слово" уже з самих початків був для редактора Петлюри „життєвим прихистком і невіддільною творчою долею". У листах до свого однодумця А. Жука редактор писав: „Тяжко мені кидати Київ — особливо ж „Слово", з яким я так зв'язався органічно, на яке я дивлюсь, як на частину свого власного „я". І так „Слово" протягом двох літ живилося творчою наснагою й редакторським вкладом С. Петлюри. З другого числа, до речі, воно вже рясніло його публікаціями.

„Віднині, пише Наталя Сидоренко (кандидат філологічних наук, доцент факультету журналістики), С. Петлюра сміливо бореться за „українізацію України". Він розуміє, що держава (російська — В.Ж.) свідомо відбирає у пригнобленої нації право на вільний національний розвиток, на національну школу і культуру. Вона прагне привести її до духовної загибелі та занепаду.

(Продовження буде.)

Многих і Щасливих Літ
Бажаємо нашому новонародженому правнучкові
Луці Захарчукові,
нар. 22-го вересня 1994 р., і його старшій сестричці
Софійці.
Родичам Ксені і Данилові бажаємо добре виховати їх в християнсько-національному дусі і на Славу Бога і України.
З тої нагоди жертвуємо 25.00 дол. на потреби УККА.
Катерина і Ярослав Росола

Виступ народного депутата Миколи Жулинського в Чикаґо

У п'ятницю 9-го вересня ц.р. Товариство Сприяння Народному Рухові України в Чикаго спонзорувало зустріч громадянства з Миколою Жулинським, народним депутатом, колишнім віцепрем'єр-міністром України, який говорив про ситуацію в Україні після виборів. Прелеґент незвичайно реалістично й річево проаналізував як теперішню ситуацію в Україні, так і причини, що на неї склалися, накреслюючи деякі можливості розвитку тієї ситуації, і висловив декілька думок про те, яку настанову повинні б зайняти сили країни, що думають державними категоріями. „Боротьба за українську державу не завершена: вона набирає інших форм", — це була основна думка доповіді М. Жулинського. У виборах і президентських і до Верховної Ради виграли прошарки населення України, — казав промовець, — що не думають державницькими категоріями, для яких на першому місці стоять справи економічні, бачені з вузької споживацької точки зору. Оскільки попередній уряд президента Кравчука не зумів (чи не встиг) наладнати тієї низової економіки за останні три роки, прошарки ці висловили своє незадоволення тим, що проголосували за зміну уряду. Ці прошарки, що їх число поважне, відстоюють покращання побутових умовин у якнайскоршому часі й будь-якою ціною. Якщо ціна йому — далекойдуча приязнь з Росією, вони готові прийняти її без застережень. До того ж ідеться тут в більшості про зрусифіковане населення східних областей, які, живучи по-сусідству з Росією, є свідками того, що там все ж таки людям дещо краще живеться, особливо пенсіонерам і ветеранам. У Росії пенсія п'ять до сім разів вища ніж в Україні. І як на те, в Україні тепер нараховується аж 12 мільйонів пенсіонерів, крім того три мільйони осіб потерпілих від Чорнобиля та п'ять мільйонів студентів, отже разом 20 мільйонів людей, що є здебільшого на державному мізерному утриманні.

На основі цих фактів М. Жулинський довів, що президент Леонід Кучма вийшов на чоло держави не в наслідок якоїсь політичної боро-

(Закінчення на стор. 4)

Цей довгий...

(Закінчення зі стор. 2)

господарювання) річ безвідповідальна за самою своєю суттю. А при сучасному складі українського парляменту відповідальність набирає протилежного змісту: не за те, як зміцнити нашу державу, а за те, як її найшвидше зруйнувати. Це й не може бути інакше, якщо не приховується завдання відновити Совєтський Союз.

Хоч це виглядало доволі театрально, Л. Кучма на Хортиці прийняв гетьманські клейноди й гетьманську булаву. Навіть німкеня Катерина II дбала не про німецьку, а про російську державу. І цілком щиро, бо її історична доля як цариці була пов'язана з Росією. Кучма ж виріс в Україні, вона була й лишилася його батьківщиною. Отож його устремління цілком протилежні тим, які сьогодні обстоює парляментарна більшість. Він якось кинув: „Невже ви гадаєте, що бути васалом мені миліше, аніж бути самостійним господарем?" У нас немає підстав не вірити в правдивість цієї репліки.

" Кучма розуміє: тільки широка і повна приватизація здатна вивести Україну з катастрофічної кризи. Розуміє це й парляментарна більшість — і саме тому протидіє приватизації. 4-го жовтня Президент виступить на сесії Верховної Ради з програмовою промовою. Він збирається просити парлямент, аби той делеґував йому деякі законодавчі уповноваження — ті, котрі допоможуть зрушити й швидко просунути вперед приватизацію. І ось я запитую себе: а що станеться, коли парлямент йому відмовить? Як діятиме Кучма — сяде й розплачеться? Ні, на нього це не схоже. Хочеться вірити, що український Президент ступить на шлях російського президента, тобто зневажить антинародну волю парляментарної більшости, аби взяти всю відповідальність за долю України на себе особисто. Так це буде, чи не так, покаже найближче майбутнє.

ВИКОНАВЦІ КОНЦЕРТІВ НА ЧЕСТЬ М. КОЛЕССИ

У жовтні ц. р. у Ню Йорку, Філядельфії і Торонто відбудуться ювілейні концерти до 90-річчя славного українського композитора і дириґента Миколи Колесси, на які прибуває сам ювілят. У нашому часописі ми вже розповіли про творчий шлях мистця. Подаємо до уваги читачів короткі біографії артистів-учасників концертів.

М. Крушельницька | О. Кровицька | Х. Колесса | Б. Каськів | Г. Колесса

Піяністка **Марія Крушельницька** народилася у Харкові в родині письменника Антона Крушельницького у грудні 1934 року, два тижні після розстрілу в застінках НКВД синів Антона — Івана і Тараса (батька Марії).

Трагічна історія її родини наклала незгладимий відбиток на життя і творчість піяністки. Закінчивши Львівську музичну школу-десятирічку, де її вчителькою була Нома П'ясецька-Процишин, випускниця славного Василя Барвінського, М. Крушельницька продовжила освіту в Московській консерваторії та аспірантурі у піяніста світової слави Генріха Нейгауза. Повернувшись до Львова, вона уже понад 30 років присвячується вихованню піяністів-педагогів і вчителів. Наполегливо працюючи над своєю майстерністю, піяністка постає перед слухачами з усе новими програмами. В її репертуарі, крім творів світової клясики, велике місце займає українська музика — В. Косенко, Л. Ревуцький, С. Людкевич, М. Колесса, В. Барвінський, та інші. М. Крушельницька є лавреатом I-го Республіканського конкурсу піяністів ім. М. Лисенка, удостоєна звання заслуженої артистки України. В даний час Марія Крушельницька є ректором Вищого державного музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові, професором катедри фортепіяну.

Оксана Кровицька походить зі Львова. Ліричний, експресивний голос співачки, який зачаровував слухачів України, З'єднаних Стейтів Америки, Канади, Великобританії та Польщі, звучить уже другий сезон в Нюйоркській Міській Опері, де О. Кровицька виконує головні партії в операх Князь Ігор, Богема, Кармен і Травіята. Співачка виступала із Симфонічною оркестрою Західньої Вірджінії у Дев'ятій симфонії Бетовена, з Філгармонічною оркестрою Форт Бейн у Реквіємі Верді, а також концертувала з Нюйоркською Міською оперою, виконуючи головну ролю в опері Мадам Баттерфляй.

Випускниця Київської консерваторії, О. Кровицька є лавреаткою Всеукраїнського конкурсу „Нові імена".

Донька М. Колесси, **Харитина Колесса** виростала у Львові в атмосфері культурно-музичних традицій та української духовности, що зумовило становлення її особистости та відобразилося на цілому її творчому шляху. Х. Колесса відома з двох аспектів діяльности — виконавського і педагогічного. Лавреат Республіканського конкурсу ім. М. Лисенка, віольончелістка з успіхом виступала як солістка та камерний виконавець в Україні, Данії, Польщі, Росії, Грузії, Азербайджані, Вірменії, Литві, Білорусі. Особливе місце в її широкому репертуарі посідають твори українських, окрема львівських композиторів — С. Людкевича, М. Колесси, В. Барвінського, А. Кос-Анатольського, М. Скорика, І. Вимера, В. Флиса, Д. Задора, В. Камінського.

Після закінчення Львівської музичної школи-десятирічки навчалася у Львівській та Московській консерваторіях. Її професорами були Євген Шпіцер та легендарний Мстислав Ростропович, під керівництвом якого віольончелістка вдосконалювала виконавську майстерність також в асистентурі-стажуванні при Московській консерваторії.

Х. Колесса повернулася в Україну, щоб підтримувати розвиток української культури і виховувати нові покоління українських віольончелістів. Від 1966 року вона провадить клясу віольончелі у Вищому державному музичному інституті ім. М. Лисенка. В даний час професор Х. Колесса очолює катедру віолі, віольончелі, контрабасу та арфи ВДМІ.

Марія Гірська народилася у Львові. Закінчила Львівське музично-педагогічне училище ім. Філярета Колесси та Московську консерваторію, де навчалася співу у відомої Ірини Архипової. Лавреатка міжнародних конкурсів у Єревані, Вірменія (1984), Барселоні, Еспанія (1989) та конкурсу ім. П. Чайковського у Москві (1990). Виконувала головні партії в Єкатеринбурзькому театрі опери та балету — як Віолетта у „Травіяті" Верді, Розіна у „Сивільському цирульнику" Россіні, Леонора в „Трубадурі" Верді та інші. М. Гірська з успіхом концертувала по Австрії, Німеччині, Еспанії, Португалії, Греції, Голяндії та ЗСА. Після того, як Україна стала незалежною державою, співачка повернулася до Львова, де продовжує свою артистичну діяльність.

Виступаючи як соліст і камерний виконавець на сценах України, Канади, З'єднаних Стейтів Америки, Росії, Білорусі, Грузії, Вірменії та Литви, скрипаль **Богдан Каськів** здобув репутацію майстерного виконавця і вдумливого інтерпретатора музики різних стилів та епох. Випускник Львівської консерваторії, він завершив своє артистичне формування в аспірантурі Московської консерваторії, де його викладачем був відомий педагог Дмітрій Циганов.

Понад 20 років Б. Каськів очолює катедру скрипки у Вищому державному музичному інституті ім. Миколи Лисенка у Львові.

Віолістка **Галина Колесса**, донька Харитини Колесси, пішла слідами своїх батьків, присвятивши себе мистецтву. Особливу ролю у цьому відіграв її дідо Микола — впроваджуючи онуку у світ шедеврів европейської клясики, він розвинув її музичний талант і вплинув на вироблення мистецьких смаків, а беручи в Карпати і навчаючи безлічі пісень з різних регіонів України, допоміг в деталях зрозуміти красу рідного фолкльору і цим прищепив любов до рідної пісні.

Г. Колесса навчалася у Львівській музичній школі-десятирічці та у Центральній Музичній школі у Москві. Вона — випускниця Московської консерваторії, де її професором був визначний віоліст Юрій Башмет. Приїхавши до Америки в 1990 році, віолістка продовжила навчання у Пола Нюбауера в The Juilliard School та Manhattan School of Music, одержавши ступінь магістра. В даний час Г. Колесса є стипендісткою Juilliard, де навчається з метою одержання докторату.

У творчому доробку віолістки — виступи соло та у складах камерних ансамблів по Україні, Росії, колишніх республіках СССР, у Ню Йорку — в залях Лінколн Центру, ООН, у Філадельфії та інших стейтах Америки.

З глибоким смутком і жалем повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що в суботу, 1-го жовтня 1994 р. з Волі Всевишнього по довгій і тяжкій недузі, упокоїлася в Бозі, проживши 31 рік, наша найдорожча ДОНЯ, СЕСТРА, БРАТОВА, ТЕТА І ХРЕСНА МАМА

бл. п.

ІРКА ВОЗНЯК

ПАНАХИДА — у середу 5-го жовтня 1994 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться у четвер 6-го жовтня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, відтак на український католицький цвинтар Св. Духа, Hamptonburg, N.Y.

У глибокому смутку залишилися:

мама — КСЕНЯ
тато — ВАСИЛЬ
брат — ЯРОСЛАВ з жінкою РОЗМАРІЇ
сестра — ЛЮБА
братанниця і похресниця — ЛЯРИСА
та близька і дальша родина в Україні і Канаді

Замість квітів просимо складати пожертви на ST. Jude's Children's Hospital or Share (Self Help Association for Women with breast or ovarian cancer)

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 29-го вересня 1994 р. відійшла у вічність на 85-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МИХАЙЛИНА БІГУН З ДОМУ КУБРАК

народжена в Перемишлі

Похоронні відправи відбулися 1-го жовтня 1994р. в катедральному соборі св. Йосафата в Пармі, Огайо. Тлінні останки поховано 3-го жовтня 1994р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

В глибокому смутку залишилися:

діти — МАРТА з чоловіком БОГДАНОМ КОВЧОМ
— АНДРІЙ з дружиною ЛЕСЕЮ БІГУН
— ЯРОСЛАВ БІГУН
— ХРИСТИНА з чоловіком РИЧАРДОМ ГРОС
внуки — РОМКО з дружиною ОКСАНОЮ КОВЧ і дітьми АЛІСОЮ І АДРІЯНОЮ
— ТАРАС з дружиною ОРЕСТОЮ КОВЧ
— ПЕТРО з дружиною СОНЕЮ КОВЧ
— ДАРІЯ КОВЧ
— ЛІДА, АНДРІЙ І УЛЯНА БІГУН
— НАТАЛКА ГРОС
— ДАНА з чоловіком МАРКОМ БАК
близька та дальша родина в ЗСА й Україні друзі і приятелі.

[illegible]

Похоронили св.п. С. Галичин

Ню Йорк (Р. Голіят). — Св.п. Стефанія Перестюк-Галичин народилася 22-го травня 1913 року, в селі Гнильче, Підгаєцького повіту, Тернопільської области в західній Україні. Про це село в збірнику „Підгаєцька Земля" написано, що в тому селі перед Другою світовою війною була 7-клясова народна школа. Гнильче славилося гарним на цілу околицю Народним Домом. У ньому приміщувалися культурно-освітні та кооперативні установи. Гарно розвивався самостійний гурток при читальні „Просвіти", доріст при гуртку „Рідної Школи", „Луг", хор та драматичний гурток втішалися доброю славою в околиці.

Закінчивши народну школу в родинному селі, Стефанія продовжувала своє дальше навчання в Учительській Семінарії Сестер Василіянок у Львові, на Потоцького 95. Студій не закінчила, бо її батько Павло Перестюк, який виїхав до З'єднаних Стейтів Америки перед вибухом Першої світової війни, спровадив її до Ню Йорку. На американському терені Стефанія розгорнула громадсько-суспільну працю, любов до якої винесла з рідного села. Тут вона вийшла заміж за Дмитра Галичина. Подружжя дітей не мало, бо їх найближчою родиною була громадська праця.

Крім суспільно-громадської праці, св.п. Стефанія була активною на терені Українського Народного Союзу, довголітнім предсідником якого був її муж. Вона зорганізувала 473-ий Відділ УНСоюзу ім. Лесі Українки і була його головою. Рік після смерти її чоловіка, який помер в Ню Йорку у 1961 році, ще до сьогодні в невияснених і загадкових обставинах, на 66-му році життя, з ініціятиви Стафанії постав 19-ий Відділ УНСоюзу ім. Дмитра Галичина. На Установчих зборах, на внесок д-ра Ярослав Падоха, тодішнього головного секретаря УНСоюзу, Стефанію вибрано почесною головою Відділу. Цей Відділ постав 25-го березня 1962 року. Крім того, вона зорганізувала кілька інших відділів.

Св.п. С. Галичин багато часу присвятила для Українського Золотого Хреста, в якому вона була президентом в роках 1936-41. Як голова УЗХ, вона брала участь в усіх ділянках громадсько-суспільного й політичного життя на американському терені. А коли після Другої світової війни до ЗСА почали приїжджати українці скитальці, то так Стафанія, як і її муж Дмитро несли своїм землякам всебічну допомогу.

Щоб залишити пам'ятку по св.п. довголітньому предсідникові УНСоюзу Д. Галичинові, Стефанія домовилася з д-ром Володимиром Душником, щоб він опрацював монографію про діяльність її мужа. Понад 400-сторінкова праця в англійській мові, готова до друку ще в 1974 році, чекає на свою появу. Колишні предсідники УНС Йосип Лисогір і Іван Флис, які брали участь у річних зборах 19-го Відділу, обіцяли, що УНС подбає, щоб та праця побачила світ.

Св.п. С. Галичин померла у своєму домі в Перто Ріко, 22-го серпня 1994 року, також в невияснених обставинах. Тіло покійної спалено і перевезено 16-го вересня ц.р. до похоронного заведення Петра Яреми в Ню Йорку.

У суботу, 17-го вересня, ц.р., о год. 9:30 вранці в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку, о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, ігумен і парох церкви, відправив в пам'ять покійної Святу Літургію і у своїй проповіді згадав про віддану працю Стефанії для української громади на тутешньому терені.

Участь у Святій Літургії взяли члени родини покійної, Володимир Сохан, колишній головний секретар УНС, який репрезентував УНСоюз, приятелі й знайомі.

Після Служби Божої ряд осіб переїхали на цвинтар Кальварії в Ню Йорку, де спочиває св.п. Д. Галичин. Там над гробом о. П. Пащак відправив Панахиду, а урну з тлінними останками покійної вложено до гробу її мужа.

Андрій Кейбіда, у своєму прощальному слові, дав короткий огляд життєвого шляху С. Галичин, яка родинно споріднена з його дружиною Євгенією, Роман Голіят прощав покійну від 19-го Відділу УНСоюзу ім. Дмитра Галичина, в якому вона була почесною головою, згадуючи про її суспільно-громадську й союзову працю. Ольга Ліс, яка з С. Галичин студіювала в Учительській Семінарії у Львові, теплим словом згадала про обопільну дружбу, так у Львові, як і на терені ЗСА, працюючи разом в УЗХ. Марія Душник згадала, що С. Галичин дружила з Душниками, а її відсутність у нащій нюйоркській громаді відчувають усі.

Суспільним відспіванням „Чуєш, брате мій" присутні попрощали на вічний спочинок св.п. С. Галичин.

На фото вгорі (з ранніх 1960-их років) українська делеґація вітає короля Болгарії Семеона і його матір Йованну. Зліва: д-р В. Душник, С. Галичин, Л. Крістов, королева Йована, король Симеон, М. Душник і Д. Галичин.

Привіт

Виховно-Відпочинковий Табір СУМ „Золоті Ворота"

Виступ...

(Закінчення зі стор. 3)

тьби, а тільки тому, що населення хотіло змін. Щобільше Л. Кучма не є ставлеником якоїсь певної партії, інтереси якої йому доводилося б захищати. Так що насьогодні він не має якогось певного політичного оперття й багато залежатиме від того, на яку силу він опреться в майбутньому. Прелеґент є тієї думки, що ні глухою опозицією, ні протестами демократичні сили нічого не осягнуть: що вони повинні діяти об'єднано й співпрацювати з новим Президентом у тих починах, що спрямовані на користь української держави. Опозиція повинна бути, але тільки конструктивна. Леонід Кучма відстоює сильну виконавчу владу, що є в основному правильно, бо народ привик до такої в минулому, й таким чином можна буде навести в державі порядок. На цьому тлі може прийти до боротьби між урядом і Верховною Радою, яка також є сильною; важливо, щоб тієї боротьби комуністи не використали для поборювання демократичних сил. Важливо також, щоб у ситуації, яка заіснувала, та в дальшому її розвиткові демократичні сили не стояли осторонь, а щоб старалися конструктивно впливати на хід подій. Демократи у Верховній Раді повинні діяти об'єднано й притягати до співпраці центровиків. Прелеґент думає, що колишній президент Леонід Кравчук, який зараз балотується до Верховної Ради (його обрали до Верховної Ради), міг би зіграти об'єднуючу ролю поміж демократичними й центровими силами, бо він втішається популярністю. Договір з Росією потрібний, але як рівного з рівним, а Росія на це не пристане. Тут є загроза, що економічний союз буде поступово перетворюватися у політичний.

Після основної доповіді, проф. Жулинський відповів на ряд актуальних питань зі залі. На питання, чи правда в тому, що деякі школи у Харкові переходять на російську мову через брак підручників, відповів, що стан підручників є справді жалюгідний, а причина цьому у нестачі паперу. Усі комбінати виготовки паперу для всіх колишніх республік Союзу містилися на терені Росії й надалі залишаються під її контролею. Щодо українізації освіти, так за останніх три роки таки дещо було зроблено: відкрито поважне число українських шкіл, а в російськомовних школах створено українські кляси. Коли батьки відчують перспективність української мови для своїх дітей, тоді будуть посилати їх до української школи. Сумнозвісна пропозиція „згори" зробити російську мову офіційною натрапила на сильний спротив серед населення. Дуже можливо, що Президент залишить цю справу Верховній Раді, й вона не переведе цієї пропозиції в життя. Прелеґент не передбачає переорієнтації зовнішньої політики України; новий міністер закордонних справ Геннадій Удовенко повинен добре вив'язатися зі своїх завдань, бо має у цій ділянці великий досвід. На питання, як повинна виглядати допомога діяспори Україні серед нових обставин, прелеґент відповів, що допомога повинна бути передусім скерована на ділянку освіти й що повинна кожночасно йти на дуже конкретно визначені цілі й на руки відповідальних осіб. Помилкою, на його думку, було перенесення в Україну деяких діяспорних політичних угрупувань. Професор Жулинський закінчив свій виступ думкою, що, хоч ситуація в державі складна, вона не є безвиглядною й державність України не є безпосередньо загрожена.

Оксана Роздольська